

Răzvan PRICOP

Retrovizor

Când am primit volumul de poezii al lui Răzvan Pricop, „Retrovizor“ (frACTalia, 2015), mi-am spus că e un volum de debut. Dar apoi am văzut, pe coperta a IV-a, câteva nume grele ce îi recomandau poezia: Marian Drăghici, Ștefan Manasia și Andra Rotaru. Și totuși, e vorba de un debut, nu sunt extrase din cronici literare, așa cum crezusem, ci autorul, din câte se pare, le-a trimis acestor oameni manuscrisul lui. Lucru firesc și care, de obicei, rămâne fără urmă. De această dată cei trei au scris rânduri elogioase... și dense. Așa că Răzvan Pricop e nășit ca poet într-un mod princiar.

Curând după ce te apuci de citit, îi auzi vocea. Vorbește în surdină, șoptit. Și cauți să alegi versuri definitorii. Ce ar fi poezia pentru el? „e doar un *travelling* prin straturile/ de emoție/ de deznădejde/ de dragoste/ de neputință/ de violență/ prin liniștea nouă care umilește peisajul industrial“. Un zbor tăcut al interiorității prin lume. Dar și „un mijloc de transport în comun/ care te duce în locurile unde nu mai poți ajunge“. Răzvan Pricop este un poet care nu poate trăi fără poezie, dar nu fără poezia scrisă de el, ci fără poezia existentă în el. Încât, înțeleg și prezentarea sa: „În timp, a dezvoltat un atașament pentru toate generațiile poetice și oamenii lor“. Poezia scrisă a lumii a ajuns să facă și ea parte din poezia sa launtrică, alături de lumea în sine. Și, într-adevăr, Răzvan Pricop reușește ceva la care e greu să te aștepti. Transformă lumea noastră în poezie. Cu toate ale ei, dintr-o dată și definitiv. Acesta să fie pricina pentru care s-a scris deja elogios despre el, încă înainte să-și fi tipărit un volum?

Am ajuns la o vârstă, dar mă bucur când îmi găsesc corespondențe cu tinerii de azi. Asta îmi dă senzația că omenirea și interioritatea nu sunt așa fragmentate cum credeam. Că frumuseți valabile ieri, sunt valabile astăzi și vor fi mereu. Că există un „ce“, poate sufletul, care nu se schimbă și aderă veșnic la aceleași valori, oricât s-ar schimba civilizația umană și chițibușurile ei. Am descoperit cu plăcere „cultura“ lui Răzvan Pricop. E cinefil așa cum eram și eu, citește literatură, așa cum citeam și eu. L-aș putea plasa în anii 80, când îmi făceam eu ucenicia. Dar ce ar fi făcut pe atunci cu poezia lui scrisă, în vremuri în care nu puteai publica un volum? L-aș putea plasa, de asemenea, în anii 90 sau după 2000. Există o atemporalitate a culturii, a culturii adevărate, iar Răzvan Pricop a asimilat-o pe aceasta, o are în el, adunată în sensibilitatea sa poetică și vizionată prin sensibilitatea sa poetică – și ea se revarsă în poeme... Într-un mod original, care dă o voce unică. Știu poeți care cu greu și-au găsit vocea. Răzvan Pricop are privilegiul de fi o voce încă de la început. Poate, așa cum se întâmplă cu unii poeți, își va renega poeziile scrise acum. Dar, dacă se va întâmpla, nu o va face pentru că lipsește el din aceste poezii, ci din cine știe ce motive ce țin de expresie. Dar e foarte probabil să nu renege nimic, pentru că se va recunoaște în poeziile sale de la această vârstă. Sigur, supoziția mea e doar o stratagemă pentru a sugera că ne aflăm în fața unei poezii care nu este doar o carcasă frumoasă, fără conținut, sau, mă rog, cum se mai întâmplă și la noi și aiurea, niște versuri ce vor doar să epateze, dar li se refuză... poezia.

Mijloacele sale poetice sunt aproape spartane. Nici efuziuni, nici revolte și nici alt soi de „efecte“ lirice menite să zăpăcească un cititor mai puțin versat, care să-l proclame genial. Și totuși emoționează profund. Nu prin atitudine, ci prin stare. Poemele sale au ceva din gingășia unor ghiocci abia ieșiți din zăpadă. Și din fragilitatea lor. Cred că Răzvan Pricop nu vrea să-și arate partea întunecată, dar ea se simte, există în unele vibrații o anume viziune nihilocentrică. E bine că o are? Pentru omul Răzvan Pricop, probabil că nu. Dar pentru poetul Răzvan Pricop, da. Nu știu mare poet și mare scriitor, care să nu fie bântuit de spaima non-ființei. Voi transcrie o poezie integral. „Am trăit mult timp/ înconjurați de văluri, / răsfățați de infraroșii sensibile/ și vedere de noapte// un aparat de filmat în aglomerație, / secvențe de imagini, sunete umane, / am salvat totul cu grijă/ pe suporturi magnetice// din noi rămân câțiva biți de frumusețe/ și puritatea unor momente“. Iată spectacolul buf al lumii, din care nu sufletele oamenilor se desprind după moarte... ci amintiri pe un suport magnetic. Ușor să detectezi aici simțământul cioranian al non-ființei, dar pus în scenă cu mijloacele poetice ale secolului al XXI-lea. Dar există balansul, fațeta cealaltă: „viața mea s-a îndrăgostit orbește/ de viețile altora“. Iată deschiderea unui adevărat poet, cea spre valorile umane, fie ele rare (ca dragostea) sau de zi cu zi, simple, ca bucurii, triumfuri ori înfrângeri, copilăria, toate câte formează viața. O monedă cu două fețe, poezia lui Răzvan Pricop: pe o parte nimicul, pe cealaltă viața.

Altceva impresionant este faptul că Răzvan Pricop este conștient de ideea de „nouă sensibilitate poetică“. Câți poeți din tânăra generație și-au dat seama de așa ceva? Deși e prematur un verdict, totuși poezia lui Răzvan Pricop îmi dă acea senzație de lume văzută printr-o nouă sensibilitate.

Dan PERȘA

**Ioan-Mihai COCHINESCU
Sidonia CĂLIN**

**„Micul venețian“
și „Oul care zboară“**

Pornind de la o afirmație a lui Antoine de Saint-Exupéry, *Toți oamenii mari au fost cândva copii (dar puțini dintre ei își mai aduc aminte)*, Editura Didactica Publishing House le propune cititorilor mici o călătorie imaginară în copilăria unor personalități ale culturii

universale. Pentru a realiza această serie, a fost nevoie de colaborarea dintre scriitorul Ioan-Mihai Cochinescu și artistul plastic Sidonia Călin.

Prima carte din serie a apărut în 2014 și a fost lansată la Târgul de carte „Gaudeamus“. Se numește *Micul venețian* și îl are în centrul său pe copilul Antonio Vivaldi. Prima grijă a autorului este ca acțiunea să fie plasată într-un spațiu bine definit, deoarece principalul obiectiv al cărților pentru copii presupune dezvoltarea imaginației și mai puțin fixarea acțiunii într-un timp precis. Astfel, indicii de spațiu sunt esențiali în conturarea episoadelor pe care autorul le construiește urmărind capacitatea copilului de a-și dezvolta imaginația pornind de la repere culturale concrete.

Antonio trăiește *la marginea Venetiei, unde casele sunt mai rare și mai sărăcăcioase*, călătorește deseori pe insula învecinată, unde secerătorii *s-au întins la umbra carelor încărcate cu snopi de grâu* și unde spălătoresele rād pe seama pistruiilor săi. Alte episoade ale acțiunii sunt plasate în Piața San Marco, simbol reprezentativ al Venetiei, în care au loc spectacole de circ, în Piața Campiello dell Piovani, loc de joacă pentru copii. Uneori, pe fundal se mai aude cântecul lui Tino, gondolierul.

Copilul poartă mereu cu el o vioară pe care a primit-o în dar *de la Dumnezeu, după cum îi spunea, din când în când, bunica Margherita*, afirmație prin care autorul subliniază că Antonio s-a născut cu harul de a cânta.

Dincolo de sunetele prin intermediul cărora autorul își propune să contureze portretul copilului Antonio Vivaldi, apare prezentat și simțul tactil, semn că raportarea la universul înconjurător se face diferit. Astfel, unchiul Agostino *se asigură că nu-l vede nimeni și, cu încetineală, își afundă mâinile în sacul cu făină de grâu. Închide ochii de plăcere, zâmbind. Ce catifelată, ce răcoroasă e făina!* Și copilului îi place să simtă mierea de albine. El își bagă mâinile în borcanul cu mierea pentru turtă dulce și senzația îi face aceeași plăcere ca jocul în *mălul din heleșteul cu lotuși ai dogelui Francesco Morosini*.

Oul care zboară este a doua carte din serie semnată de aceiași autori și a apărut în 2015. De data aceasta, protagonistul este copilul Constantin Brâncuși, iar preocuparea lui Ioan-Mihai Cochinescu este de a contura un univers tipic românesc. Costache trăiește mulți ani la stână, alături de

frații săi mai mari. Spre deosebire de aceștia, lui Costache îi place să viseze și nu se gândește neapărat la aspectele financiare ale vieții. Își petrece mult timp alături de prietenul său, Lăbuș, și are capacitatea rară de a stabili corespondențe între modelul de pe pielea viperei cu cele văzute pe iile românești, pe stâlpii porților țărănești sau pe *lemnăria bisericii cioplită de bunicul Dinu*.

În cartea anterioară, Ioan-Mihai Cochinescu nu accentuase dorința copilului Antonio Vivaldi de a cânta, de a se afirma. Se mulțumise să contureze un spațiu cultural în care s-a format viitorul compozitor. De data aceasta, pe Costache îl animă ideea de zbor. El visează mereu că zboară, adică se ridică deasupra tuturor. Însă drumul pe care Costache încearcă să și-l croiască este destul de anevoios și Ioan-Mihai Cochinescu amintește în câteva episoade maturizarea precoce a copiilor de la țară nevoiți să muncească pentru a se întreține sau pentru a-și croi un destin.

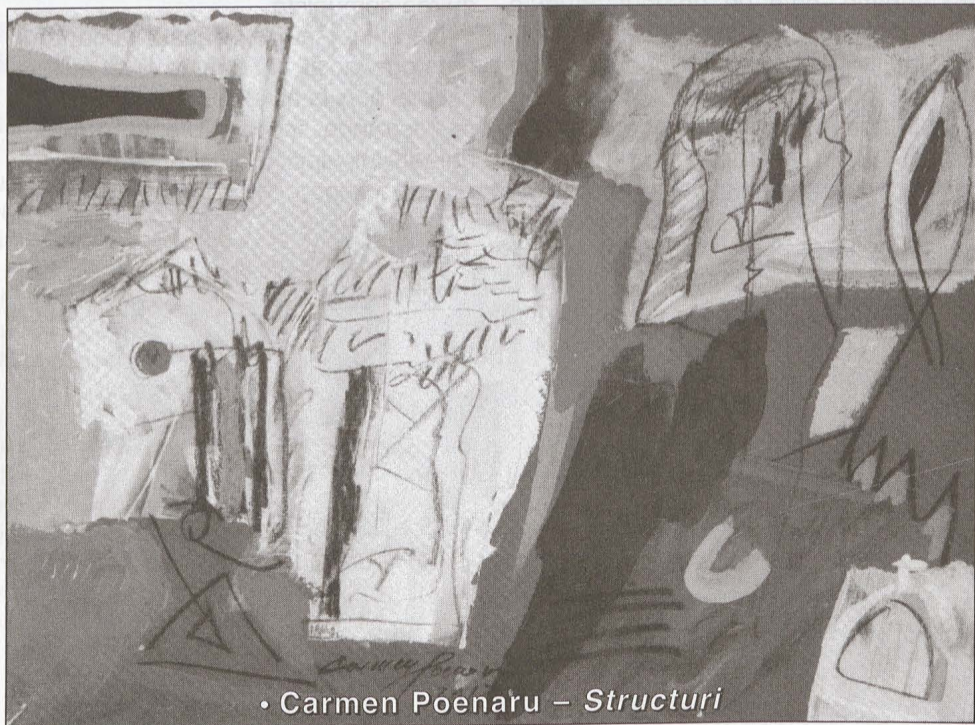
Acum, acțiunea se mută *în capul podului de peste Jiu*, unde Costache descoperă lumea plină de forfotă de la târg. Plecase din Hobița pentru a-și face un rost și a ajuns la o boiangerie, un reper dispărut azi din economia românească, dar plin de culoare. Băiatul este fascinat de mulțimea culorilor și cade ușor și repede în plasa patronului: *O să stai ucenic aici, în boiangeria noastră. Drept simbrie îți dăm mâncare de trei ori pe zi, dormit și două rânduri de haine pe an! O să fii cinstit și vrednic! O să înveți meseria de vopsitor! N-o să-mi ieși din cuvânt! Și-o să fie bine! Hai, Costache, la muncă!* La fel ca el, muncesc în boiangerie și alți copii care, în orele de răgaz, se joacă *sub coroana nucului bătrân din curte*. Mama află unde se afla copilul și vine să-l ia. Însă nu după mult timp, Costache pleacă iar de acasă, de data aceasta *coborând spre Râmnic, pe râul Olt*. Este *argătel* și, prin folosirea diminutivului, Ioan-Mihai Cochinescu încearcă „să îndulcească“ într-un fel condiția umilă a copilului. Formarea lui Costache nu se încheie aici. El ajunge la Craiova, băiat de prăvălie, primește salariu și își face prieteni. Însă gândul la Pasărea Măiastră îi va da încredere în posibilitatea de a-și împlini visele.

Construită pe baza temei încrederea în sine și pe motivul visului, cartea lui Ioan-Mihai Cochinescu transmite mesajul că aventura în diferite spații culturale are un efect modelator asupra personalității, chiar dacă acest lucru poate fi pus sub semnul îndoielii: *Și nimeni, niciodată, nu va crede toată această poveste!*

La cărțile pentru copii sunt foarte importante ilustrațiile, alte perspective de lectură sau de a povesti. Imaginile inspirate create de Sidonia Călin recompun, din punct de vedere cromatic, lumea creată prin cuvânt. În prima carte, plasarea pe fiecare pagină a unor cuvinte-cheie are rolul de a sintetiza ideea subliniată de fragment și de a fixa conținutul narativ. În a doua carte, Sidonia Călin renunță la procedeu și creează doar imagini care recompun universul autentic românesc, iar desenul este frumos și sugestiv prin simplitatea lui.

Micul venețian și *Oul care zboară* sunt cărți cu mesaj profund în care (pre)domină plăcerea de a povesti.

Gabriela GĂRMACEA

• Carmen Poenaru – Structuri